

Bryssel, 23. helmikuuta 2022
(OR. fr)

6234/22

LIMITE

JAI 230
SCHENGEN 21
FRONT 65
MIGR 48
COSI 55
SAN 111
COMIX 74

ILMOITUS

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia: Schengen-yhteistyön poliittinen ohjaus

Lillessä 3. helmikuuta pidetyssä epävirallisessa sisäministerikokouksessa puheenjohtajavaltion ehdotus Schengen-yhteistyötä käsittelevän neuvoston perustamisesta sai laajaa kannatusta. Tämä Schengen-neuvosto lisää luottamusta Schengen-jäsenvaltioiden välillä. Jäsennellympää poliittista ja operatiivista hallintoa koskevia yksityiskohtia selvennettiin maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioiden strategisen komitean (SCIFA) kokouksessa 16. helmikuuta. Ottaen huomioon jäsenvaltioiden tekemät ehdotukset puheenjohtajavaltio pyytää ministereitä ilmaisemaan näkemyksensä seuraavista seikoista.

Schengen-neuvosto

Kuten ministerit sopivat Lillessä, on tärkeämpää kuin koskaan parantaa Schengen-alueen poliittisen ja operatiivisen ohjauksen yhteensovittamista. Sisäasioiden neuvosto voi sekakomiteakokoonpanossa toimia Schengen-neuvoston institutionaalisenä kehiksenä.

Schengen-neuvoston on tarkoitus olla merkittävin foorumi kipeästi kaivatulle poliittiselle keskustelulle meneillään olevista uudistuksista ja strategisimmista operatiivisista näkökohdista.

Puheenjohtajavaltio ehdottaa, että Schengen-neuvosto kutsutaan koolle kunkin oikeus- ja sisäasioiden neuvoston istunnon yhteydessä ja tarvittaessa kriisitilanteissa.

Keskustelut järjestettäisiin siten, että voidaan

- keskustella Schengen-alueen laajoista poliittisista suuntaviivoista
- tarkastella Schengen-alueen tilannetta tulostaulun ("barometrin") pohjalta – ks. jäljempänä
- ottaa käyttöön asiaankuuluvat välineet ja määritellä vastatoimet Schengen-alueeseen vaikuttavissa kriiseissä
- keskustella erityisesti Schengen-arvioinneissa havaituista jäsenvaltioiden systemisistä vaikeuksista ja tarkastella keinoja puuttua niihin
- vaihtaa hyviä käytäntöjä sekä
- laatia Frontexin toimintaa koskevat suuntaviivat vähintään kerran vuodessa.

Lisäksi ministerit tarkastelevat vuosittain perusteellisesti Schengen-alueen tilannetta komission kertomuksen ja yksityiskohtaisemman tulostaulun ("scoreboard") pohjalta.

Schengen-alueen tilannetta kuvaavan tulostaulun ("barometrin") laatiminen

Tähän mennessä ei ole ollut selkeitä ja yhtenäisiä indikaattoreita, jotka antaisivat kattavan yleiskuvan Schengen-alueen tilanteesta.

Yksinkertaistettu tulostaulu ("barometri") antaa ministereille kokonaiskuvan Schengen-alueen tilanteesta. Barometrin eri näkökohdista keskusteltiin oikeus- ja sisäministeriöiden epävirallisessa kokouksessa 3. helmikuuta ja SCIFAn kokouksessa 16. helmikuuta. Ehdotetaan, että barometriin sisällytetään viisi alaa ja niitä vastaavat, asianomaisilta EU:n virastoilta (Frontex, EU:n turvapaikkavirasto, Europol, eu-LISA) ja komissiolta saatuihin tietoihin perustuvat indikaattorit:

- tilanne ulkorajoilla
- muuttoliiketilanne Euroopan unionissa
- sisäinen turvallisuus
- terveysriskit ja
- tilanne sisärajoilla.

Tehdyt havainnot muodostaisivat pohjan Schengen-neuvostossa käytäville keskusteluille. Barometri on suunniteltu ministereille tiedotusvälineeksi. Sen tarkoituksena on edistää objektiivisiin ja yhteisiin havaintoihin pohjautuvaa keskustelua.

Euroopan komissio esittelee ensimmäisen barometrin 3. maaliskuuta pidettävässä kokouksessa. Barometri on dynaaminen väline, jonka kehittämiseen jäsenvaltiot voivat osallistua ja joka voi myöhemmin muuttaa muotoaan.

Schengen-barometri on tarkoitus esitellä kolme kertaa vuodessa. Se toimitetaan hyvissä ajoin, jotta Schengen-neuvostossa tapahtuvaa näkemystenvaihtoa voidaan valmistella asianmukaisesti (tarkoituksena on toimittaa barometri jäsenvaltioille ja assosioituneille maille vähintään kaksi viikkoa ennen Schengen-neuvoston istuntoa). Puheenjohtajavaltio toimittaa barometrin sisällön pohjalta laatimansa lyhyen ilmoituksen pysyvien edustajien komitealle niiden aiheiden määrittämiseksi, joihin ministerit voisivat keskittyä. Barometri liitetään tähän ilmoitukseen.

Schengen-neuvoston istunnossa komissio raportoi ministereille Schengen-alueen tilanteesta, minkä perusteella Schengen-neuvosto voi määritellä Schengen-alueen moitteettoman toiminnan edellyttämät poliittiset suuntaviivat ja tehdä siihen liittyvät mahdolliset päätökset.

Lisäksi komission vuosikertomuksessa, joka on kattavampi asiakirja ja johon liitetään tulostaulu, esitetään yksityiskohtaisempi tilannekatsaus Schengen-alueen toiminnasta ja otetaan huomioon myös ministerien vuosittaiset keskustelut.

Schengen-koordinaattori

Schengen-neuvostoon liittyvien järjestelyjen pysyvyys ja reaktiivisuus ovat olennaisen tärkeitä. Tämän varmistamiseksi yksi mahdollisuus olisi perustaa Schengen-koordinaattorin tehtävä. Koordinaattoria avustaisi operatiivisen ja teknisen tason koordinointiryhmä. Jatkuvuuden takaamiseksi koordinaattorin tehtävänä olisi osallistua nykyisten valmiuksien pohjalta Schengen-neuvostolle toimitettavien asiakirjojen valmisteluun ja Schengen-neuvoston puitteissa toteutettujen toimenpiteiden ja toimien seurantaan. Koordinaattorilla olisi myös keskeinen rooli ulkorajoilla ilmenevissä kriisitilanteissa, jotta voidaan varmistaa oikeasuhtaiset ja asianmukaiset EU:n toimet kaikilla tasoilla.

Aiempien keskustelujen perusteella ehdotetaan, että mekanismi järjestettäisiin seuraavasti:

- kaikkien neuvoston kokoonpanojen tapaan myös Schengen-neuvosto valmistellaan sekakomiteakokoonpanossa kokoontuvassa pysyvien edustajien komiteassa
- komission yksiköihin kuuluva "Schengen-koordinaattori" vastaa säännöllisestä barometrin valmistelusta ja osallistuu Schengen-neuvoston istunnoissa päätettyjen Euroopan tason toimien seurantaan
- koordinaattori työskentelee tiiviissä yhteistyössä neuvoston kiertävän puheenjohtajavaltion ja neuvoston pääsihteeristön kanssa Schengen-neuvoston istuntojen valmistelemiseksi ja seuraamiseksi asianmukaisesti.

Solidaarisuusfoorumi ulkorajoilla ilmenevissä kriisitilanteissa

Hätätilanteet rajoilla ovat yhä yleisempiä, ja niissä yhdistyvät erilaiset muuttoliike-, turvallisuus- ja pelastuspalveluhaasteet. Jäsenvaltiot voivat tukeutua Frontexiin, joka on rajoilla tapahtuvasta operatiivisesta yhteistyöstä vastaava virasto ja jonka tehtävänä on suojella rajojamme. Virastolla on vahva mekanismi, jonka ansiosta se voi toteuttaa nopeita interventioita ulkorajoilla ilmenevissä hätätilanteissa. Tämän mekanismin on oltava reaktiivinen ja jäsenvaltioiden on hyödynnettävä sitä täysimääräisesti. Se on keskeinen eurooppalaisen solidaarisuuden väline tapauksissa, joissa ulkorajoillamme ilmenee vaikeuksia.

Tällaisissa tilanteissa voi myös olla tarpeen ottaa käyttöön laajempi valikoima välineitä: ne voivat olla Frontexin välineitä, mutta myös muita Euroopan unionin välineitä tai jäsenvaltioiden käytettävissä olevia keinoja. Puheenjohtajavaltio pitää tässä yhteydessä tärkeänä vahvistaa eurooppalaisia järjestelyjä, joilla varmistetaan tukitoimien koordinointi, jotta käytettävissä olevat resurssit saadaan käyttöön. Sen vuoksi ehdotetaan, että perustetaan solidaarisuusfoorumi, jonka ansiosta Euroopan unionin ulkorajalla syntyvässä kriisitilanteessa voidaan

- koordinoida tukitarjouksia jäsenvaltioiden tarpeisiin vastaamiseksi
- varmistaa Euroopan tasolla käyttöön otettujen resurssien (Frontex, EU:n turvapaikkavirasto, unionin pelastuspalvelumekanismi) ja jäsenvaltioiden suorien toimien välinen täydentävyys
- edistää jäsenvaltioiden kahdenvälisesti tarjoamien resurssien käyttöönottoa, esimerkiksi Prüm-päätöksen 2008/615/YOS 17 artiklaan perustuvaa tukea sisäisen turvallisuuden osalta.

Asiasta käytyjen keskustelujen päätteeksi puheenjohtajavaltio huomauttaa, että foorumi ei muodosta uutta oikeudellista rakennetta. Se perustuisi olemassa oleviin rakenteisiin, kuten EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroituihin järjestelyihin (IPCR), EU:n ja kahdenvälisen tuen koordinoimiseksi aiempaa tiiviimmin. Näin varmistettaisiin virastojen ja jäsenvaltioiden tarjoamien tukijärjestelyjen johdonmukaisuus ja jatkuvuus.